Број 81. У Новом Саду, у четвртак 13. априла 1900. Год. XXXV.

„Застава“ излази: сваки дан осим понедељника и дана за свецем

Цена је за Аустро-Угарску: на један месец 2 кр. 40 пот., на четврт године 7 круна. За Црну Гору, Србију и Немачку: на четврт године 9 круна, а за све остале стране земље на четврт год. 10 круна.

Народним бројевима од петка цена је: на пола године 2 круне, на целу годину 4 круне.

Поједини бројеви стају 10 потура.

ЗАСТАВА

ЛИСТ СРПСКЕ НАРОДНЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

За огласе плаћа се по 12 пот. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 60 потура сваки пут.

Дописи шаљу се уредништву а претплата и огласи администрацији „Заставе“.

Уредништво и администрација „Заставе“ је у кући г. Јов. Т. Чавића, на пијаци.

Рукописе не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 потура.

Нешто.

Догодило се нешто, што се није догодило до сад ни код нас, нити у икојој другој држави. Нешто тајанствено, где нема места тајанствености.

Наш министар финансија Лукач, закључио је зајам са Ротшилдовом групом. Ротшилдова група да узајми Угарској 120—130 милијуна круна, са интересом од 4 на сто, а са курсом од 93. То значи, да од сваких 100 круна добијемо само 93 а кад их будемо плаћали, да плаћамо 100.

Упада у очи, да је овај зајам ванредно скуп И под данашњим невгодним прилилама требало је закључити такав зајам само онда, да је већ догорело до ноката.

Но и ако је овај зајам претерано скуп и значи велики назадак у кредиту Угарске, има нешто, што још јаче упада у очи. Наиме: зајам је закључен, а не зна се управо зашто. Полузванични листови веле тајанствено:

„Влада је осигурала средства, да се може отпочети привредна акција, која ће бити од трајних и повољних последица по целу земљу“.

Дакле ће се новац утрошити на привредне цели. Лепо! Али то толико значи, колико ништа. Код нас је под именом: „на привредне цели“ сарађено много и много милијуна. Овде се пита: Шта хоће влада? Како и на који начин?

Но то је баш оно, што се увија у кучине. А то нити је обичај, нити би требало бити. Прво је требало донети закон о томе: На који нов начин да се подигне привреда? Да се утврди, колико то сме стати, па онда да се склапа зајам.

Јер како изгледа то: прво узети на нешто зајма, па после утврђивати и установљавати то нешто? Прво дај новац, па ће се после установити, шта да буде с њим?!

Неко ће рећи: Влада зна то, она је с тим на чисто. Но ми смо у држави, где то мало значи, шта влада хоће, него се пита, шта сабор хоће А сабор до сад о владиним намерама нема ни појма.

Полузванична саопштења кажу: „Влада је овим зајмом осигурала средства за привредну акцију.“ То би се тако могло разумети, да су новчане прилике веома повољне. И да је влада употребила те прилике, да сад закључи веома јефтин зајам, тако јефтин, како га вероватно доцније не би могла склопити. И зато је она везала Ротшилдову групу.

Но баш је обратно Новчана пијаца је у овом тренутку неповољна за склапање зајма. А сви су изгледи, да би се доцније могло склопити повољнији зајам. А овај зајам је скуп и према данашњим приликама. Значи, да није то у ствари, што вели полузванично саопштење.

Цела је дакле ствар загонетна, крива и неразумљива. Но може бити, да тај зајам треба да је претња Аустрији. Може бити, да то све треба да каже: „Ево ми смо нашли за времена новаца. Па 120—130 милијуна круна требаће нам, да створимо ђумручку самосталност од Аустрије.

Ако дакле ви у Аустрији не могнете да обновите законитим путем нагоду с нама, онда се ми цепамо од вас, закони о томе су у нашем столу, а ево имамо и новаца...“

Или се зар озбиљно мисли у министарству о томе? Ако се на то мисли, била би срећа, али познавајући владу и прилике, ми јако сумњамо у то.

Народ се креће.

Покренули су се у Карловцима, да славе оно што је за највећу осуду. На Ђурђев дан треба да добије патријарх Георгије за своја зла дела мученички венац славе...

Но, не тако народ. Народ право мисли, добро суди и не може никад прославити упрљана човека, ма то био и патријарх.

Народ је проговорио. Мали Буковац у архидијецези дао је први израза увређеном народном поносу. Конзисторија преко свештенства хтеде народ да заведе на странпутицу на грех, да га слави, али ево синуо је зрачак светлости из маленог, забитног села, да покаже оним заслепљенима, како народ мисли и да засветли пут, којим једино можемо ићи.

У Буковцу је одржана трећи дан Ускрса седница црквеног одбора, и одбор се једногласно изјавио против прославе. Свој закључак образложио је одбор овако:

Патријарх је под истрагом. Кад се то догоди обичном човеку, не сме по закону бити ни бирач, док се не опере. А гле, зар ми да га славимо! Тужио га је епископ да је проневерио црквено; његове ствари истражују, и то је ужасно стање. То је тако, као да је човеку мртвац у кући. Па, зар је онда то време за славу?

Кад је предмет образложен, донето је у записнику овако решење:

Председник чита из „Српског Сиона“ наредбу архидијецезалне конзисторије о прослави господина патријарха Георгија Бранковића и пита црквени одбор, шта да ради наша славна општина у овој прилици?

Одбор решава: да нико у име општине не иде ни у какву депутацију нити да поздравља славу патријарху Георгију, јер је он оптужен због проневере од господина епископа Змејановића и других, и докле год наш славни српски народно-црквени сабор не нађе, да су рачуни у реду и не опере га, не можемо славити никаква дела господина патријарха Георгија.

Овај закључак да се уведе у записник и да се обнародује, како би се уверио и сам свети господин патријарх, како ова наша мала општина мисли. —

Са више страна из архидијецезе јављају нам, да се сазивају одборске седнице, да се договоре, хоће ли учествовати у прослави Георгијевој. И нема сумње да ће све до једне решити, да то не могу учинити. И све ће то учинити, којима је на срцу народ и црква.

Политички преглед.

Угарски сабор. У првој седници саборској, која се одржала после ускршњих празника, представио се кући нови министар a latere гроф Јулије Сечењи. Прочитани су разни поднесци и извештаји, међу којима и предлог о порези на берзу, о укидању штемпларине и т. д., за тим је мин. председник изнео план даљег рада.

ПОДЛИСТАК.

ЊЕН ДОЖИВЉАЈ.

Не, ово се не може издржати! Просто човек да полуди од дуга времена, пуно разноврсних творница. Ја сам себи друкчије представљала брачни живот!

Тако је говорила госпођа Љубица — једна лепа млада жена — у своме багато укусном намештеном салону. Њен муж — удубљен у мислима — стајао је поред ње и питаше сам себе: Збиља, шта хоће она? Та има свега и свачега! Леп стан, лепо одело, свој екипаж, послужитеља! Одлази редовно у позориште и на концерте, па шта јој не достаје?! И збиља он не могаше разумети, зашто је његова жена незадовољна! Просто нема ничега, што би јој недостајало. — Приступив јој ближе, обргрли њен витки стас и рече јој:

— Шта је теби, Љубице? Зашто си незадовољна? Та ти имаш свега и свачега! Шта ти недостаје? Реци само, па ћу ти све испунити!

— Тако! Е, па онда ћеш остати дома, и не ћеш тако често одлазити у творницу, нити ћеш остајати дуго, јер мени је без тебе дуго време!

— Мила моја! Буди паметна. Радити се мора! Ја морам одлазити у творницу и надгледати послове! Радници не могу бити без мене они ме требају!

— И ја те требам! И ја те морам имати — узвикну млада жена и баци му се на груди! Сећаш ли се — рече му — како је дивно било у Италији! Тамо ме никад ниси остављао саму! Увек си био уз мене, а сад?

— Е, моја драга, то не иде увек тако! У осталом, ја ти рекох, да ја морам радити, па због тога не могу увек бити уз тебе! И ти немаш право, што се срдиш и што ми пребацујеш; сваку твоју жељу готов сам у свако доба испунити, али да седим код куће онда. када ме дужност на посао зове, то не могу! Него како би било, да ти прекратим време домаћим пословима, н.пр. како би било, да ти сама куваш?

— Зар још и то? Јесам ли ја слушкиња, или роб?

— Не! не! Нисам тако мислио! Па кад ти се то не свиди, како би било да узмеш себи једну госпођицу, која би ти читала, са којом би свирала и певала! Тако би време пријатно проводила, па се не би тужила, да ти је дуго и несносно!

— Не ћу! Јер би се онда и ти провађао са госпођицом, а могао би се лако у њу и заљубити!

— Па добро! ти узми какву госпођу, која би од тебе била старија, кад се тако бојиш!

Овај предлог као да се допао младој жени. После кратког размишљања рече своме мужу, да јој се предлог допада и да жели, да се у том смислу даде један оглас у листу штампати! Жеља јој с места буде испуњена и већ кроз неколико дана почеше долазити госпођи Љубици рефлектанткиње! Било их је свакојаких, и лепих и ружних и старих и младих! Госпођа Љубица је сваку лепо примила, сваку је још лепше испраћала, а на растанку свакој је обећала. да ће за најкраће време учинити расположење, о чему ће их све известити.

Баш кад је око пола једног часа у подне и последњу посету испратила, — и заповедила беше послужитељу, да јој никог више не пушта унутра — зазвони звонце, а послужитељ ступи у собу, па пријави једног господина, који жели са милостивом госпођом говорити.

— Господин! примети госпођа Љубица; пусти га унутра — Свакако долази да препоручи какву своју рођаку или тако што! У томе се врата отворише, а унутра ступи млад, леп, елегантно обучен господин, са лепим плавим брковима и још лепшим очима. Госпођа Љубица и не чекавши да се представи, ослови га:

— Шта желите?

— Извините, милостива госпођо, што Вас узнемирујем — одговори младић. Из новина сам дознао, да тражите личност, која ће са Вами у друштву читати, свирати, певати! — у опште, која ће Вас умети забавити! Ја сам госпођо тако слободан, да се понудим за Вашег забављача, и држим, да ћу у сваком погледу моћи задовољити!

— Али господине, ја тражим женску, а не мушког!

— Не чини ништа, госпођо! Вама је свеједно, ко ће вас забављати, а ја сам сада без

По томе ће се треће заседање саборско закључити у четвртак, а четврто ће отпочети у понедељак. Међу стварима, које ће се прво решавати, долази и предлог зајма од 100—120 милијуна круна. Крајем маја почетком јуна расправиће се и извештај квотног изасланства, које ће у првој половини маја преговарати са аустријским изасланством. Тиме је седница закључена.

Прилике у Аустрији. Политички хоризонт у Аустрији опет се јако натуштио. Сви младочески посланици проричу најжешћу опструкцију одмах у почетку саборског заседања. Младочески посланици др. Херолд и др. Пацак потврдили су то пред својим бирачима и уједно изјавили, да нов законски предлог о језику, који је влада саставила, а за који се још не зна у јавности, Младочеси не могу никако усвојити

Састанак представника тројног савеза. Како из Рима јављају, и талијанеки краљ отпуто ваће на свечаност у Берлин. — За свечан дочек аустро-угарског владара чине се у велико припреме у Берлину И тако ће се састати тамо представници тројног савеза.

Руски царски пар у Москви. У суботу у поноћ уз најсвечанију пратњу отишао је царски пар у цркву на васкресење. Царица је била у руском народном оделу. После васкресења цар се по руском обичају трипут пољуби са сваким великодостојником. После свечане службе било је честитање код цара Митрополит је поздравио цара и царицу, и ови се с њим трипут пољубише, исто тако и са свима који дођоше да честитају. Царица је сваком дала ускршње јаје од уралског драгог камена. У вече је Москва била дивно искићена.

Глад у Индији. Изашли су и званични извештаји о страхотама, које чини глад у државама Бомбају и Рачпутену. У једном је срезу од милијун 3 стотине хиљада грла марве поцркало преко 1 милијун. Људи и жене умиру у ужасном броју и ужасним мукама. Благајнице за подељење помоћи све су празне, а хиљадама људи вапију за лебом. Спремају се справе, да људи својим рукама пораде све пољске послове, јер нема марве. Немачка државна банка у својој седници сакупила је близу 400.000 марака.

Рат између Енглеске и Транзвала

Енглези са три стране пођоше Вепенеру у помоћ. Генерал Рундл са запада продире са 8 и 3. дивизијом од Редерсбурга и Деветсдорфа. Прошлог понедељника пошао је Вепенеру у помоћ, а у петак се сукобио с Бурима код Ооролоґспорта. Дакле пуна четири дана требао је, да пређе пут од 20 миља. Код Ооролоґспорта трајала је борба цео петак и целу суботу и енглеска војска није била кадра да продре ни за стопу напред. Друго одељење енглеске војске која продире под Брабантом са југа, сукобило се у суботу са Бурима код Бушманскопа. Борба је трајала у суботу и недељу. Енглези нису имали никакова успеха а губитци њихови мора да су знатни били, јер они беху на отвореном пољу. — Треће енглеско одељење отишло је са севера, о њему нема никакових појединости. Из Вепенера јављају, да су Бури у суботу и недељу јако тукли варош из топова. Бурска војска подељена је у три крила. Два су се бацила на помоћне војске енглеске, а једно, које је по енглеским извештајима јако 8000 људи опкољава и туче Вепенер.

Из бурског логора код Таба Неуа јављају, да су бурски заповедници Де Вет и Вилијер стигли у петак на ноћ у Девартсдорп, и напали на једно енглеско одељење од 3000 људи на висовима код Рихтерсфарма. После подне морало се цело лево енглеско крило повући. Борба је трајала до касно у вече. Бури су имали једног мртвог и пет рањених. — Још јављају, да борба код Јамерсбергдрифта траје и дан и ноћ. Енглески јахачки стрелци из Капа изгубили су од 500 људи 120, међу којима 5 официра, а да их је много и заробљено

Генерал Робертс јавља још, да је једно одељење од 25 људи, што је правило транспорт са раном и цебаном за Рундлера заробљено од Бура. Биће да је то исто постигло и цео транспорт.

Преко Лондона · јављају из Лоренцо Маркеза, да се 800 португалских војника искрцали и иду на северну границу Транзвала, јер се Португалска боји да Бури не упадну у њено земљиште.

У Америци све је јача и снажнија агитација у корист Бура. Пријатељи Бура шиљу изасланике и писмене окружнице међу републиканце и демократе и раде на томе, да избор Мак Кинлеја за председника учине зависним од тога, да овај интервенише још пре месеца новембра.

Бурско изасланство напустило је Хаг на више дана. Тврди се, да не ће ићи у Италију, — јер не би било примљено ни у двору, ни од владе, оно ће у Петроград и Париз, а за тим и сев. Америку.

Да забележимо још и то, да енглески извештаји и опет пишу о многобројној бурској војсци, и веле, да је она у почетку рата износила преко 100 хиљ. људи, а сада износи преко 80 хиљада. Знак, да Енглезима опет иде јако на горе.

У ствари оснивања српског трговачког удружења.

Славно уредништво „Заставе“

умољава се, да у хатар истине и опште цели, која је у питању, изволи у наредном броју цењеног листа, уврстити следећу

Изјаву.

Поводом чланка, који је изишао у 74. броју »Заставе« од о. г. под насловом: Где је запело са српским трговачким удружењем“, налазе се потписани чланови одбора за оснивање »Српског трговачког удружења у Новом Саду« побуђени да изјаве, да тамо наведени наводи о досадањем раду за оснивање српског трговачког удружења не одговарају истини.

Па како овако писање, већ на почетку рада, може да нашкоди оснивању ове корисне и родољубиве установе, сматрамо за своју дужност да изјавимо, да се овај одбор састао из љубави према ствари, у тој цели да без разлике на политичке партије прикупи све Србе трговце, као и све пријатеље српске трговине у једно коло, и да тиме поради, на унапређењу целокупних наших трговачких интереса.

Према томе се овај одбор са пуним правом нада и исчекује, да ће га сви српски листови без разлике, својски потпомоћи.

Ова се »Изјава« има штампати у »Застави«, »Бранику« и »Србобрану«.

Из седнице одбора за оснивање »Српског трговачког удружења у Новом Саду«, држане у Новом Саду, 6 (19.) априла 1900 год.

Чланови одбора:

Паја Романовић с. р. **А. Пајевић** с. р. **Ђока М. Поповић** с. р. **Данило Слепчевић** с. р. **Лаза Милошев** с. р. **Н. Димовић** с. р. **Петар Дамјановић** с. р. **Коста П. Миросављевић** с. р. **Панта Јовановић** с. р.

* * *

И ми се налазимо побуђени, да на горњу изјаву изјавимо ово:

Не одговара истини, да наши „наведени наводи о досадањем раду одборском не одговарају истини.“

Шта није истинито у нашем чланку? Истина је, да је новосадски привремени одбор лутао по мраку и није знао шта да почне и да је писао напослетку у Беч и Берлин, да му оданде пошљу правила. А кад је добио преко земунског одбора садања правила, света је истина, да је веома невешто узео ствар у своје руке.

Новосадски привремени одбор мисли, „да би овако писање, већ на почетку рада, могло да нашкоди оснивању ове родољубиве и корисне установе.“ Овде мислимо, да је привремени новосадски одбор на јако погрешном путу. У „Застави“ није

икаква занимања, а имадем на дому остарелу и болну матер, коју морам да издржавам. Предомислите се, милостива госпођо!

Ове последње речи дирнуле су госпођу Љубицу у срце.

— Па добро, господине — рече младићу — ја ћу још о томе говорити са мојим мужем! Изволите се сутра потрудити до мене, надам се, да ћете повољан одговор добити.

— Младић се дубоко поклони и оде. — Госпођа Љубица је била очевидно узнемирена! Кад јој је муж после четврт часа кући дошао, изјави му, да се тврдо решила, да узме једног младог и елегантног господина, да јој буде забављач.

— Господина! А зашто не госпођу или госпођицу?

Госпођа Љубица исприча мужу све, шта јој онај младић беше казао, и како јој жао његове старе матере, и напослетку му рече, да јој се ни једна од пријављених госпођа и госпођица није допала! А и иначе мушки боље читају, а лепше и певају! Највише пак — говораше госпођа Љубица — хоћу да га узмем због његове старе матере, која је сирота болесна и нема чиме да се храни!

Против таке великодушности и племенитости није могао ни њен муж ништа рећи, него јој одобри намеру. — У напред је знао, да ће се његова жена једном покајати за тај корак, али јој вољу није хтео кварити. Обећао јој, да ће јој сваку жељу испунити, па је хтео своје обећање и да испуни, не бојећи се за своју жену ни мало, јер је био уверен, да ће се она поред своје наивности у последњем часу сетити, да то, што она чини, није лепо!

Од сутра дан долазио је млади човек с дана на дан, а госпођа Љубица проводила је време врло пријатно.

Лепо и течно умео је читати, још лепше свирати и певати! Био је врло услужан! правио јој је силне комплименте, а при поласку јој је увек топло стиснуо руку. Једном речи, сваким данom бивао је све смелији.

Госпођу Љубицу је вређало његово понашање. Постао јој несносан са својим удварањем и она се реши, да га отпусти Сутра-дан га дочека врло љубазно и пре него што је дошао до речи, преда му у једном затвореном омоту заслужену награду и захвали му се на доброти, — учтиво га замоли, да у будуће више не долази.

Младић јој обавије десну руку око струка — на што се она страшно уплаши! Али то не беше све! Он јој стиште обе руке и паде пред њу на колена, и њој се учини као да јој беше обухватио не само струк но и врат. Не беше се добро ни разабрала од страха, кад види, да њеног »забављача« нема у соби! Радовала се, што се цела ствар тако свршила, а није целој ствари приписивала велики значај! Држала је, да то све беше само из поштовања и благодарности!

Још беше седела на столици, кад у собу ступи њен муж. — Млада жена му се не мало зачуди јер у то време није никада кући долазио.

— Зашто си дошао кући?

— Заборавио сам у мом другом капуту новчаник! Него збиља, чуј ме! У данашњим новинама стоји, да се овде у вароши налази једна препредена варалица. Донели су му и слику. Сушти твој »забављач!«

— Но, где је мој капут? Како да га нема, кад сам га овде оставио! Ни послужитељ, нико не умеде рећи, где је капут!

Љубица беше сва узнемирена! У том тренутку примети, да јој нема на руци прстена, тако исто не беше ту ни златан сат ни ланац, а нестало беше и адиђара! Љубици беше све јасно! Она беше покрадена, и то од свога »забављача«, који нико други не беше. него тражена светска варалица! Удари у плач и исприча цео догађај своме мужу, молећи га, да јој опрости, што беше тако лакоумна!

Муж беше сав сретан, што се његовој жени дала прилика, да се излечи од болести — дугог времена — од које многе жене пате! Не беше му ни мало жао ни за капутом ни за бележницом с новци, а ни за скупоценим адиђарима. Тешио се тиме, да поред свега тога, што лек мало поскуп беше, ипак је учинио оно, што је он очекивао, а жена га је уверавала, да ће јој ово бити последњи доживљај — оваке врсте.

С немачког превео: Коцкош.

било ни једне једине речи против установе удружења, него само против одбора, који је кренуо да изведе ту установу, а нема својства за то.

Баш онај, који је написао чланак у „Застави“, против кога устају чланови привременог одбора, замислио је трговачко удружење на оној основи, на којој се данас извађа. Ствар та изгледа проста. Ал је требало много студије, много бриге, много непреспаваних ноћи, док се дошло до тога. И зар сад ма и издалека да се сумњичи „Заставино“ писање?!

Не, не господо! Противу вашег невештог и неупутног рада се писало, а не против трговачког удружења. И оно писање може највише да „шкоди“ вашој сујети, а не трговачком удружењу.

Ал шта би ви хтели? Зар да се понови историја о зидању срп. вел. гимназије? Зар да кријемо у кучине погрешке, које се учине баш на почетку? — То је чињено код гимназије и ето се догодила несрећа, а после ње није изостала ни брука. — Изволите читати, шта „Браник“ пише данас о томе, а како је на почетку заклањао и бранио све погрешке. — Ко је имао хасне од тога?!

Ми вас не сумњичимо, да немате љубави за српско трговачко удружење. Е, ал шта ћемо, кад не треба само хтети, но и умети. А ви не умете. Ви сте добри људи, али извините: рђави музиканти.

Остајемо и сада при оном, што смо већ изрекли: Ко је пријатељ срп. трговачког удружења, треба да ради свим силама на томе, да се средиште тог удружења носи из Новог Сада, јер сте ви за сваког, ко уме да мисли, показали већ и досад крајњу неспособност за извађање оваких ствари.

Ово важи за одбор као такови, јер је познато, да у одборима може да буде и способних појединаца, па да опет рад тога тела носи у себи у главноме печат неспособности.

Толико, да се разумемо. На крају изјављујемо, да нас горња изјава не ће задржати од тога, да и надаље, вршимо своју дужност и пишемо и о привременом одбору за оснивање срп. трг. удружења с оном искреношћу, с којом смо навикли.

„А шта ради моја Србља?“

Кад су карловачке девојке ишле зором други дан Ускрса по воду, нађоше близу чесме у доњем крају вароши, велики камен. Камен чудна облика, помало личи на тицу. Није био пре тамо, а не могоше ни замислити, ко га је однео тамо Данас је нестало оданде тог камена, а како је дошао онамо, о томе иде међу карловачким девојкама од уста до уста овака прича. — — — — — — — — — — —

Доле на земљи се нешто страшно ускомешало. И тада посла арханђео Гаврило на земљу анђела извидника, да види и јави му, шта је.

Анђео извидник слете доле у јужну Африку и пита једног Бура: — А шта ви ту радите божји људи?

— Боримо се за нашу елободу и независ ност! каже Бур.

Оданде пређе анђео у Француску. — А шта сте се ви узбунили, пита једног Француза.

— Отварамо светску изложбу! каже му Француз.

Кад дође у Америку, пита: Шта ви ту радите људи божји?

— Мучимо се, како да изнађемо, управо како да изазовемо на уметнички начин кишу.

А кад анђео дође до једног Мађара, пита га: — А шта радите ви?

— И ми нешто радимо и изналазимо. Мучимо се, како би на вештачки начин направили од Словака, Немаца, Срба, Румуна и других — Мађаре.

Кад дође анђео у Србију, пита неког Београђанина: — Шта радите?

— Ми ништа, каже Београђанин. Гледамо шта раде наша два краља. Они раде шта раде.

— А шта раде? пита анђео.

Београђанин метну прст на уста, у знак, да се о том не сме говорити, и анђео зачуђен паде у други крај.

Кад анђео дође у Немачку. пита једног Немца: Што сте тако замишљени?

— Лупамо главу о томе, како ћемо да преваримо Руса! каже му Немац.

У том стиже анђео у Карловце. Тамо близу чесме сусрете једног ученог професора са наочарима, а под пазухом му велика књига.

— А шта ради моје Србље? пита га анђео. Око чега се мучите ви, патници господњи?

— Ево се мучимо и трудимо, да прославимо што боље и лепше дефраудацију нашег патријарха Георгија.

— Шта кажеш? пита га анђео зачуђено.

— Кажем, наш патријарх Георгије турао је у свој џеп црквене и народне новце, па му је сад 70 година, и ми покрећемо српски народ, да га што сјајније прослави.

Професору заста даља реч у грлу. Јер он не виде више пред собом анђела, но камен. Анђео извидник скаменио се од чуда. Тамо је на путу близу извора био читаву ноћ, докле арханђео Гаврило не посла доле две слуге своје да га донесу горе...

Ето, шта ради Србља!

Вести из места и са стране.

Двадесет и пет година учитељског рада. Пишу нам из Митровице: „Сада у недељу на мали Ускрс навршује се 25 година учитељевања наше вредне и умне српске вероисповедне учитељице, госпође Зорице удове Трумић рођена Црнобарић. Прву годину свога учитељевања провела је у Осеку, а остале двадесет и четири године непрекидно код нас у Митровици, као срп. народна учитељица 4 разреда женске школе. Ово је доста редак случај, да само на једном месту једна женска у овакој тешкој на благодарној служби може ево већ пуне 24 године на висини свог узвишеног звања битисати, као што је то случај овде. Као што сам извештен, дична јубиларка намерава ову своју 25 годишњицу срп. учитељевања да прослави сад у недељу на мали Ускрс у ужем свом кругу скромно, али је заслужила, да слава буде опћа слава српског учитељства, а нарочито слава митровачка, јер је од нас за цело и заслужила. Та она није ни једну згодну прилику пропустила, и ако је ради тога многа неправедна гоњења претрпети морала, где није говором и твором доказала, колико јој лежи Српство у опће на срцу, а нарочито колико јој је стало до васпитања у срп. духу и моралу своје поверене дечице, тих будућих матера српских.“

Доброчинство. Крајцарашко друштво у Колину, које је засновано 2. децембра 1888. године, поделило је сиромашним ученицима до данас преко 300 хиљада ручкова бесплатно. Друштво се то састоји из госпођа и госпођица Колинских, које наизменце кувају зими четири до пет месеци. Слава Чехињама!

† **Јован Ђорђевић.** На први дан Васкрса, у 8 часова у вече, преминуо је Јован Ђорђевић, професор Велике Школе у пензији, бивши министар просвете, српски књижевник и управитељ београдског народног позоришта. Јован Ђорђевић родио се у Сенти у Бачкој 13. новембра 1826. године. Учио је у родном месту, за тим је своје школовање продужио у Сегедину и Новоме Саду. У Будим Пешти и Темишвару покојник је слушао философију и медицину а 1852. године постане професор новосадске гимназије Његова љубав према позоришту одведе га 1863. год. за управитеља путујућега позоришта, а 1868. буде позван у Београд да уреди срп. кнежевско народно позориште. Био је за тим дуго година професор и директор гимназије у Шапцу и Београду, у учитељској школи и војној академији а за тим и професор Вел. Школе. Био је и учитељ краљу Александру. На репертоару српских позоришта и данас више позоришних дела превео је на српски, а оригинално му је дело „Сабља Краљевића Марка.“

Српски тамбураши у Дражђанима. У Дражђанима, у Саксонској, брало је праве лаворике са својом изврсном свирком и певањем новосадско тамбурашко друштво под управом Марка Нешића. Дражђански се листови необично ласкаво изражавају о српској свирци и песми. Тако на пример „Westend-Zeitung“ с највећим усхићењем говори о дивним мелодијама српских песама и јавља, да су и професори дражђанског конзерваторија били на једном концерту српских тамбураша и да је том приликом друштво тако изврсно свирало и певало, да им је тамошњи конзерваторијум дао почасну диплому. Друштво иде за који дан у Хамбург, а после и у остале велике немачке градове.

Чески патриотизам. Да би се могла Сметанова опера „Продана Невеста“ достојно представити у Паризу ове године приликом изложбе, коју ће оперу изводити француско друштво — друштво за ческо народно позориште, у споразуму са пријатељима, управили су апел на родољубе пре три дана, којим позивају на прилагање добровољних прилога за достојније инсценирање поменуте опере у чисто народном руху и духу. Потребно је 10.000 круна. За три дана уписано је 4·900 кр. Само друштво ческог позоришта записало је 2000 кр.

Српски привредник у Америци. „Слобода“ јавља, да је у околини вароши Врсна (Калифорнија) Србин Стеван Митровић засадио велики воћњак смокава. То је први Србин тамо, који се одао овој врсти посла. Воћњак је засађен по српском обичају — мобом. Преко тридесег пријатеља Митровићевих дошли су, да му братски помогну. Пошто је посао свршен. Митровић је све почастио лепим ручком.

Двобој. У уторак је био двобој у Пешти између уредника Весија и главног сарадника листа „Magyar szó“ Тиме Коборија. Веси је добио тежи а Кобори лакши ударац. Услед тога одгођен је двобој Весијев са уредником Рељијем.

Потонуо ратни брод. Из Рута јављају да је потонуо један турски топовски чамац, пошто је казан прснуо. Двадесет особа се удавило.

Рентгенове наочари. Како јављају из Филаделфије, тамошњем признатом кемичару професору Смиту, пошло је за руком да састави наочари, на основу Рентгенових зракова. Те наочари имају како се прича, ванредно својство. Тако су кроз њих гледали маневер једног одељења коњице. И призор беше ужасан. Видеше многе костуре људске на коњским костурима, где се крећу као нека чудовишта. Још се вели, да се помоћу тих наочари може лепо видети и избројати колико има комшија новаца у џепу и буђелару, а да он и не слути, да му се новци пребројавају. Ако је ово баш све тако, онда благо кесарошима, јер не ће морати више на сумце да врше своју мајсторију. А благо и бирташима, јер чим гост уђе, они ће натаћи те чудотворне наочари, и одмах ће знати, колико је који гост „тежак“ итд. Но по себи се разуме, да ће ово по многе и многе бити врло неугодно и непријатно.

Цела породица побијена. Из Варшаве телеграфишу, да је у Милопољи убијен богати закупац Давидовић, његова жена, петоро деце, гувернанта и један слуга. Нападачи су опљенили кућу, а затим је запалили. До сада им се још није ушло у траг.

На четири коња из Лондона у Париз. Неки Енглези договорили су се, да иду на Париску изложбу и да на двоји коли све по четири коња оду њих дванаест особа. Преко мора прешли су на засебној галији, раскошно удешеној. Колима ће путовати по шест и осам сати на дан. У недељу ће доћи у Нант, а одатле преко Ст. Жермена у Париз, где ће стићи 4. (17.) маја. Свако од ових путника платиће 15 гвинеја (до 190 фор.) за овај пут.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

Стигли 12. априла.

Беч. (ориг. тел.) Државни сабор сазван је за 8. мај т. г.

Берлин. (ориг. тел.) Сад је шта више и цар лично постао противник хајнцеова закона.

Гленсе. Бури су и по други пут изненадили Енглезе код Еленделегте и просули жестоку ватру на логор енглески.

Левкоп. Дивизија Поликарева пошла је била против положаја бурских код водовода. Пошто је Бурима претила опасност, да ће их Енглези заобићи, повукли су се из Левкопа.

Блемфонтен. Тополивница у Преторији, која је истом створена, салила је већ један топ и послала га на бојно поље. Тополивницу ову саградили су странци.

Лондон. Робертс јавља: Брабант и Харт обишли су јуче непријатеља, који је спречавао продирање на север. Успоставили су хелиографску везу са Делгатијем. Губитци њихови су 14 рањених. Јуче су стајали 8 миља јужно од Вепенера. — Дивизија Поликарвова и обе коњичке бригаде Френшове стигле су у Тедгелук ненаишавши нигде на отпор. Коњичка инфантерија Хамилтонова заузела је јуче водоводе.

Лондон. Из Мазеруна јављају да су Бури жестоко напали на северно крило Делгатијево, но да су сузбијени, за тим се раскрилили по доњи и више сати жестоку пушчану ватру просипали на Енглезе.

Диветсдорп. Опет се чула јака ватра, Енглези не могу напред.

Блемфонтен. Водоводи су јако оштећени, на југо-источним брдима стоје још 3000 Бура.

Лоренцо Маркез. Поговара се да је погинуо бурски заповедник Лукас Мајер. — Америчка амбуланција вратила се од Бура натраг у Америку.

Трговина.

НОВИ САД, 12. (25.) априла 1900. Пшеница прве квалитете фор. 7·50—— н. Пшеница средња ф 7·20—30 н. Пшеница лакша роба фор. 7·——— н. Наполица ф. 6 30 до 50 Јечам нови ф. 5 30—50 Зоб ф. 5·10—20. Кукуруз у зрну нови фор. 5 20—30 стари у зрну ф. ——— нови у клипови ф. ———

Маст 56 фор. Сланина сува 56 фор. дебела паљена 56 фор. Све од 100 килограма.

Свињи угојени тешки	35—36 нов	живе мере
„ средњи	33—34 нов.	
„ лаки	30—32 нов.	

Све од 1 килограма.

Теоци	25—28 нов. по клгр.
Јагњци	6—12 фор. по пару
Овци	——— фор. по пару.

*

Стање воде под Новим Садом.

11. априла било је	5 57	мет
12 априла било је	5·54	мет

*

Званичне забелешке будимпештанске берзе.

11. (24.) апр. 1900.

Пшеница је живље нуђена, но трг је био слаб. Промет је био 22.000 метерцентн. Цена се одржала.

Пшеница банатска, стара, каквоћа по хектолитру од 75 до 80, цене од 50 килограма од 7 круна 45 пот. до 8 кр. 15 п.; потиска стара, каквоћа по хектолитру од 75 до 81 цена од 50 килограма од 7 кр. 65 пот. до 8 кр. 45 п.; пештанска, стара, каквоћа по хект. од 75 до 81, цена од 50 килограма од 7 кр. 35 пот. до 8 кр. 20 п.; бачка, стара какв. по хкл. од 72 до 75, цена од 50 кр. од 7 кр. 25 п до 8 кр. — п.

Раж прве врсте, цена од 50 кгр. од 6 кр. 55 п. до 6 кр 75 пот.

Јечам, за пићу од 50 кгр. од 5 кр. 90 п. до 6 кр. — п

Зоб, цена од 50 кгр. од 5 кр. 55 п. до 5 кр. 65 н.

Кукуруз стари, цена од 50 кгр. од 5 кр. 40 п. до 5 кр. 55 п.

Репица, цена од 50 кгр. од 12 кр. 50 пот. до 13 кр 05 пот.

Проја, од 5 кр. — п. до 5 кр. 30 п.

Маст, 50 кгр. 63 кр. 50 п. до 64 кр. — п.

Сланина, 50 кгр 50 кр. 50 п. до 51 к. — п.; сушена — кр. — пот. до — кр. — п.

Шљиве, босанске 50 кгр. од 17 кр. 25 п. до 28 кр. 25 п.; славонски пекмез 50 кгр. 18 кр. 50 п. до 19 кр. — п. српски пекмез 16 кр. 50 п. до 17 кр. — п.

Течај златног и сребрног новца на будимпештанској берзи,

Дукати	11 кр. 38 п
Наполеондори (20 франака)	19 кр. 26 п
Угарска златна рента (од 100 круна)	97 кр. 95 п
Угарска крунска рента	92 кр. 95 п
Аустријска златна рента	98 кр. 80 п.
Немачке државне марке (од 100 мар.)	118 кр. 32 п
10 фунти стер. (мењачки курс у Лондону)	242 кр. 80 п.

---

†

Пораженн несрећом својом, клонули и сломљени од туге претешке, јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима, да је радост и утеха старих родитеља, наша добра кћи, односно сестра, супруга, мати, снаја и тетка

СОФИЈА ПОПОВИЋА

рођена **Локић**

после дугог и тешког боловања 5. (18.) априла о. г. у 33. години млађана живота својега тихо и спокојно у Господу уснила.

Тело миле и никада непрежаљене покојнице опојано је по обреду св. православне цркве дана 6. (19.) априла о. г. у Буковцу и затим — са надом и вером у опште васкресење — у православном гробљу буковачком матери земљи предато.

Помолимо се Господу Богу за спас душе њене.

Лака јој црна земља и вечан спомен међу нама!

У Госпођинци, 7. (20.) априла 1900. г

Јереј **Младен Поповић**, супруг. **Ђурица, Катица** (прозвана Јулка), **Здравко, Олга**, деца. **Новак Локић**, отац. **Пересида** рођена **Весков**, мати. **Милица Брежовски** рођ **Локић, Јулка Вујичић** рођ. **Локић**, сестре. **Васа Брежовски, Александар Мирковић, Павле Вујичић**, шогори. Јереј **Никола Арсеновић**, зет. **Мара Арсеновић** рођена **Брежовски, Вјера** и **Ружица Мирковић, Милана, Бранислава** и **Анастасија Вујичић**, сестричине. **Милета Брежовски**, сестрић. 174

ОГЛАСИ.

Arverési hirdetmény.

Torontál-Sziget község elöljáròi részéről ezennel közhirré tétetik, miszerint a kösség tulajdonát képező 400 hold szánto folyó évi, április hó 28-án d e. 9. órakor nyilvános árverésen a legtöbbet igérőnek 6 évre bérbe fogadatni.

A részletes feltételek a hivatalos órak alatt a közsèg jegyzői irodában tekinthetók be.

Kelt. Tor. Szigeten. 1900 April 12-en

173 2 2 **Elöljáráság.**

ОГЛАС.

Српска православна црквена општина у Жабљу објављује, да ће на Ђурђев дан т. ј. 23. априла (6. маја) 1900. годнне у 2 сата после подне издавати своју кућу у најам (под кирију) на једну или више година путем јавне дражбе.

Иста лежи одма до цркве, а подесна осим бирта за сваку радњу.

Они, који би оваку кућу потребовали позивају се, да на дан дражбе учествовати изволе.

У Жабљу, 11. 24. априла 1900. г.

178 1 1 **Председништво.**

Тражим

2 СРБИНА,

једног за

ДЕЛОВОЂУ

у једној повећој будимпештанској рестаурацији са платом од **3360** круна, који мора положити бар 2000 круна кауције. Даље, једног

магазинера

и

НАДЗИРАТЕЉА ПОДРУМАРСКОГ

са платом од **1920** круна и провизијом, који мора положити кауције бар 1000 круна. Јавити се може најдаље до 29. о. м. по нов. кал.

Уједно тражим 150 хектолитара бела стара и 100 хектол. црна стара вина, и то само из српских руку.

За адресу, уз прикључење пошт. марке од 10 нов. упитати код администрације, „Заставе." 177 1—1

СТАН ЗА ИЗДАВАЊЕ.

У кући бр. 21. у ћурћијској улици, сав први спрат издаје се од 1. маја п. р. под кирију Тај спрат састоји се из предсобље, 5 соба, 2 кујне, коморе за јело, стаје за дрва и подрума. **Годишња кирија 1.200 круна.**

Ближе извешће код господара:

Балтазара Фајта.

175 1—3 Нови Сад.

ПРОЛЕТНА И ЛЕТНА СЕЗОНА 1900.

ПРАВИ БРИНСКИ ШТОФОВИ.

Један комад од 3·10 мет од кога се може оправити комплетно мушко одело (*капут, чакшире и прслук*) *кошта само*

ф. 2·75, 3·70, 4·80 од добре
ф. 6·— и 6·90 од боље
ф. 7·75 од фине
ф. 8·65 од финије
ф. 10·— од најфиније

праве вуне.

Један комад за црно салонско одело фор. 10·— као и штофови за горње капуте (Ueberzieher), лоден за туристе, најфиније камгарне итд. итд. разашиље по фабричној цени као тачно и солидно припознато фабрично стоваришће чоје

Siegel-Imhof in Brünn.

Мустре бадава и без трошка. Јамчи се, да ће се оно шиљати, што се наручи

Користи су велике за муштерије, које непосредно код горње фирме, као у месту фабрике, поруче.

148 5—40

МАЛИ ОГЛАСИ.

Млад помоћник

шпецерајске бранже тражи место. Говори осим свог матерњег језика још и мађарски и немачки. Ступити би могао одма. 169 1—3

ЈЕФТИНЕ ЦЕНЕ!

ПРОЛЕЋЕ 1900!

Јакне за госпође	Одела за господу
Крагнова за госпође	Горњи капути за господу
Јакне за госпођице	Одела за дечаке
Крагнова за госпођице	Горњи капути за дечаке

купује се најбоље код фирме

ВИГЕНФЕЛДА И ШРАЈБЕРА У Н. САДУ

главна улица бр. 13. у кући Браће М. Поповића.

100 10—10

ВЕЛИКИ ИЗБОР!

УТЕХА ЗА БОЛЕСНИКЕ!

ДУПЛО ПИВО ОД СЛАДА!

Заштитна марка Св. Стеван.

Изванредно дејство за оздрављење код **малокрвности, нервозности, тешкоћа при вареању, неспавања и слабости**, даље се препоручује онима, **који се опорављају. и матерама и дадиљама које доје.**

Препоручено од гг. универзитетских професора: Дра Анђана, дра Елишера, дра Херцела, дра Кетлија, дра Корањија, дра Лауфенауера и дра Либмана.

Добити се може у **Новом Саду** код **ИСИДОРА ФРАЈДА**, заступника **Штајнбрушке грађанске пиваре акционо друштво.**

Телефон бр. 70. 141 3—5

Главни уредник Јаша Томић. Одговорни уредник Константин Брадваровић. Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду.